

LBRIS

We know
books

Theodore John Kaczynski

Sclavia tehnologică

În românește de
Pompilian Tofilescu

Editura Cristian PlusArt
Malu Mare, 2024

Epigraf	5
Prefața la prima și a doua ediție	9
Prefață la ediția revizuită și extinsă	15
Note la cea de a patra ediție	19
Scrisoare către „Scientific American” (1995)	20
Societatea industrială și viitorul său (ISAIF ⁱ)	23
Postscript la ISAIF (2007).....	125
Trucul cel mai ingenios al sistemului	128
Extrase din scrisori către David Skrbina	144
Extrase din scrisori către un german	253
Extras dintr-o scrisoare către A.O. (30 iunie 2004)	267
Extras dintr-o scrisoare către J.N. (29 aprilie 2001)	270
Extrase din scrisoarea către M.K. (4 octombrie 2003)	281
Scrisoare către Dr. P.B. despre motivația oamenilor de știință	287
Apendicele nr. 1: <i>Despre neajutorarea învățată</i>	305
Apendicele nr. 2: <i>Voința umană versus forțele „obiective” ale istoriei</i>	307
Apendicele nr. 3: <i>De ce democrația este forma politică dominantă a lumii moderne</i>	310
Apendicele nr. 4: <i>Sarmiento și Gauchos</i>	319
Apendicele nr. 5: <i>Eliminarea deșeurilor radioactive</i>	325
Apendicele nr. 6: <i>Națiunile care au luat o decizie conștientă de a adopta guverne democratice de obicei au făcut asta pentru că au crezut că democrația le va ajuta să se dezvolte economic și tehnologic</i>	327
Apendicele nr. 7: <i>Loialitatea față de sistem versus loialitatea față de grupurile sociale tradiționale: câteva exemple relevante pentru paragrafele 51 & 52 din ISAIF</i>	341
Apendicele nr. 8: <i>În sprijinul scrisorii către Dr. P.B.</i>	344
Apendicele nr 9: <i>Adevărul despre viața primitivă: O critică a anarho-primitivismului</i>	346
Lista lucrărilor citate	409

ⁱ „Industrial Society And Its Future”, sub acest titlu a apărut în 1995 ca supliment la Washington Post și New York Times eseul original al lui Theodore Kaczynski, despre efectele tehnologiei asupra societății și individului. În cuprinsul acestei cărți vom folosi inițialele variantei originale, în engleză, ISAIF, fiind mai cunoscute (n.tr.)

Societatea industrială și viitorul său (ISAIF)

Introducere

[1] Revoluția Industrială și consecințele sale au fost un dezastru pentru rasa umană. Ele au crescut semnificativ speranța de viață a acelorora dintre noi care trăiesc în țări „avansate”, însă au destabilizat societatea, au creat o viață lipsită de împliniri, au afectat demnitatea ființele umane, au condus la suferințe psihologice (și de asemenea fizice în lumea a treia) majore și au cauzat distrugerii serioase mediului natural. Continuarea dezvoltării tehnologiei va înrăutăți situația. Va supune cu siguranță ființele umane la umilințe mai mari și va aduce vătămări serioase mediului natural, va conduce probabil la perturbări sociale și suferințe psihologice majore¹ și, posibil, la suferințe fizice în creștere chiar și în țările „dezvoltate”.

[2] Este posibil ca sistemul tehnologico-industrial să supraviețuiască sau să se prăbușească. Dacă supraviețuiește, ar *putea* eventual să atingă un nivel scăzut de suferință fizică și psihologică, dar numai după ce va fi trecut printr-o perioadă lungă și foarte dureroasă de ajustare și numai cu costul reducerii permanente a ființelor umane și a altor multe organisme vii la stadiul de produse artificial construite și biete roți dințate în mașinăria socială. Mai mult, dacă sistemul supraviețuiește, consecințele vor fi inevitabile: nu va exista nicio cale de reformare sau modificare a sistemului, astfel încât să poată preveni lipsirea oamenilor de demnitate și autonomie.

[3] Și dacă sistemul se prăbușește, consecințele vor fi foarte dureroase. Însă, cu cât mai mult se va dezvolta sistemul, cu atât mai dezastruoase vor fi consecințele distrugerii sale, astfel încât, dacă tot e să se prăbușească, ar fi cel mai bine să se prăbușească mai devreme și nu mai târziu.

[4] Susținem prin urmare o revoluție împotriva sistemului industrial. Este posibil ca această revoluție să recurgă sau nu la violență; se poate întâmpla dintr-o dată sau poate fi un proces gradual întinzându-se pe câteva decenii. Nu putem prezice nimic dintre acestea. Dar putem prezenta la modul general măsurile pe care cei ce urăsc sistemul industrial ar trebui să le ia pentru a pregăti calea spre o revoluție împotriva acelei forme a societății. Aceasta nu va trebui să fie o revoluție *politică*. Țelul ei va fi să răstoarne nu guverne, ci bazele economice și tehnologice ale societății actuale.

[5] În acest articol acordăm atenție numai unora dintre evoluțiile negative pe care le-a generat sistemul industrial-tehnologic. Alte evoluții similare sunt menționate numai în treacăt sau cu totul ignorate. Aceasta nu înseamnă că aceste evoluții sunt considerate lipsite de importanță. Din motive practice, trebuie să limităm discuția la domeniile care au avut parte de insuficientă atenție publică sau despre care avem ceva nou de spus. De exemplu, pentru că există mișcări bine dezvoltate dedicate mediului înconjurător și zonelor naturale sălbatice, vor scrie foarte puțin despre degradarea mediului sau distrugerea naturii, chiar dacă considerăm aceste aspecte foarte importante.

Psihologia stângismului modern

[6] Aproape oricine va fi de acord că trăim într-o societate adânc tulburată. Una dintre cele mai răspândite manifestări ale nebuleniei lumii noastre este stângismul, prin urmare o discuție asupra psihologiei stângismului poate servi ca o introducere la dezbaterile problemelor care afectează societatea modernă în general.

[7] Însă, ce este stângismul? În timpul primei jumătăți a secolului al XX-lea stângismul a putut fi identificat în practică cu socialismul. În ziua de azi mișcarea este fragmentată și nu este clar cine poate fi numit pe bună dreptate de stânga. Când vorbim despre stângiști, în acest articol ne gândim în general la socialiști, colectiviști, cei de tipul „corectitudine politică”, feminiști, activiști pentru drepturile homosexualilor și a persoanelor cu dezabilități, activiști pentru drepturile animalelor și alții ca ei. Însă nu oricine care este asociat cu una dintre aceste mișcări este un stângist. Concluzia către

care încercăm să direcționăm discuția despre stângism este că acesta nu este atât o mișcare sau o ideologie ci o categorie psihologică sau o colecție de categorii legate între ele. Prin urmare, ceea ce înțelegem prin stângism va deveni mai clar în cursul discuției despre psihologia stângii (vezi de asemenea paragrafele 227 – 230).

[8] Chiar și așa, conceptul nostru asupra stângii va rămâne mult mai neclar decât ne-am fi dorit, însă se pare că o soluție care să rezolve asta nu există. Tot ceea ce încercăm să facem aici este să indicăm într-un mod grosier și aproximativ cele două tendințe psihologice pe care noi le credem a fi principala forță care alimentează stângismul modern. Sub nicio formă nu pretindem că spunem tot adevărul despre psihologia stângii. De asemenea, discursul nostru se vrea aplicat numai stângismului modern. Lăsăm deschisă întrebarea cât de mult discuția noastră poate fi aplicată stângismului secolului al XIX-lea și al începutului de secol XX.

[9] Cele două tendințe psihologice care stau la baza stângismului modern le identificăm a fi sentimentele de inferioritate și suprasocializarea. Sentimentele de inferioritate sunt caracteristice întregii stângii moderne, pe când suprasocializarea este caracteristică numai unui anumit segment din stângismul modern, însă acest segment are o influență extrem de mare.

Sentimente de inferioritate

[10] Prin „sentimente de inferioritate” înțelegem nu numai sentimente de inferioritate în sensul strict al expresiei, dar și un întreg spectru de trăsături legate: încredere în sine scăzută, sentimente de neputință, tendințe depresive, defetism, vină, ură față de sine, etc. Susținem că adepții stângii moderne tind să aibă astfel de sentimente (mai mult sau mai puțin reprimare) și că aceste sentimente sunt decisive în determinarea direcției stângismului modern.

[11] Când cineva interpretează ca derogator orice se spune despre el (ori despre grupul cu care se identifică), tragem concluzia că el are sentimente de inferioritate sau încredere scăzută în sine. Această tendință este pronunțată printre activiștii drepturilor minorităților, fie că ei aparțin sau nu grupurilor minoritare ale căror drepturi le apără.

Ei sunt hipersenzitivi față de cuvintele folosite să denumească minoritățile și față de orice se spune despre minorități. Original, termenii „negro”, „oriental”, „handicapat”, „puicuță” folosiți pentru un african, un asiatic, o persoană cu dezabilități sau o femeie, nu aveau nicio conotație derogatorie. „Tipă” și „puicuță”ⁱ erau doar echivalentele feminine ale „gagiu”, „tip” sau „tovarăș”ⁱⁱ. Conotațiile negative au fost atașate acestor termeni de către activiștii înșiși. Anumiți activiști pentru drepturile animalelor au ajuns până acolo încât să respingă termenul de animal de casă („pet”) și să insiste pentru înlocuirea lui cu animal de companie („animal companion”). Antropologii de stânga fac eforturi extreme să evite să spună despre oamenii primitivi ceva care s-ar putea interpreta ca negativ. Ei vor să înlocuiască cuvântul „primitiv” cu „non-literat”. Ei par aproape paranoici despre orice ar putea sugera că o cultură primitivă este inferioară celei noastre. (Nu încercăm să sugerăm faptul că o cultură primitivă este inferioară. Doar arătăm hipersensibilitatea antropologilor stângiști).

[12] Cei mai sensibil față de terminologia „incorectă politic” nu sunt locuitorii de rând ai ghetourilor de negri, imigranții asiatici, femeile supuse abuzurilor și persoanele cu dizabilități, ci o minoritate de activiști, mulți dintre ei nici măcar aparținând unui grup „opresat”, ci venind din straturile privilegiate ale societății. Bastionul corectitudinii politice este în mediul universitar, printre profesorii care dețin un serviciu sigur, cu salariu confortabil și care sunt în majoritate bărbați albi, heterosexuali, din familii aparținând clasei mijlocii sau clasei înalte a societății.

[13] Mulți stângiști se identifică intens cu problemele ale grupurilor care au o imagine de a fi slabe (femeile), învinse (indienii americani), respingătoare (homosexualii) sau, cu alte cuvinte, inferioare. Stângiștii înșiși simt că aceste grupuri sunt inferioare. Ei nu vor recunoaște niciodată în sinea lor aceste sentimente, însă exact pentru că văd aceste grupuri ca fiind inferioare ei se identifică cu problemele acestora. (Nu intenționăm să sugerăm că femeile, indienii, etc. sunt

ⁱ În original „*broad*” și „*chick*” (n.tr.)

ⁱⁱ În original „*guy*”, „*dude*”, „*fellow*” (n.tr.)

inferiori; exprimăm numai un punct de vedere despre psihologia stângii).

[14] Feministii sunt nerăbdători și disperăți să dovedească că femeile sunt la fel de puternice și capabile ca și bărbații. Clar, sunt chinuți de teama că femeile ar putea să nu fie la fel de puternice și la fel de capabile ca bărbații.

[15] Stângiștii tind să urască orice are o imagine de a fi puternic, bun sau de succes. Ei urăsc America, urăsc civilizația vestică, urăsc bărbații albi, urăsc rațiunea. Motivele pe care stângiști le oferă pentru ura lor față de vest, etc. în mod clar nu corespund cu motivele lor reale. Ei zic că urăsc civilizația vestică pentru că este războinică, imperialistă, sexistă, etnocentrică și așa mai departe, însă atunci când aceste „defecte” apar în țările socialiste sau culturile primitive, stângistul găsește scuze pentru ele ori, în cel mai bun caz, recunosc *cu reticență* că ele există, în timp ce semnaleză *cu entuziasm* (de multe ori exagerând o grămadă) aceste defecte atunci când ele apar în civilizația vestică. Prin urmare, este clar că aceste defecte nu sunt adevăratele motive pentru care stângistul urăște America și vestul. El urăște America și vestul pentru că ele sunt puternice și de succes.

[16] Expresii precum „încredere în sine”, „bazare pe forțele proprii”, „inițiativă”, „antreprenoriat”, „optimism”, etc. joacă un rol foarte mic în vocabularul liberal și de stânga. Stângistul este împotriva individualismului și pro-colectivist. El vrea ca societatea să rezolve problemele fiecăruia, să satisfacă nevoile tuturor, aibă grijă de toți. El nu este genul de persoană care să simtă în sine sa confidență în propria abilitate în a-și rezolva problemele și a-și satisface nevoile personale. Stângistul se află în opoziție cu conceptul de competiție pentru că, adânc în sine sa, el se simte ca un ratat.

[17] Formele de artă către care sunt atrași intelectualii de stânga tind să se concentreze pe sordid, disperare și eșec ori abordează un ton orgiastic, respingând controlul rațional, de parcă nu ar exista nicio șansă de a împlini ceva prin calcul rațional și tot ceea ce rămâne este să te scufunzi în trăirile de moment.

[18] Filozofii moderni de stânga tind desconsiderare rațiunea, știința, realitatea obiectivă și să insiste că totul este cultural relativ. Este

adevărat că cineva ar putea să ridice întrebări serioase despre fundamentele cunoașterii științifice și despre cum și dacă ar putea fi definit conceptul de realitate obiectivă. Este evident însă că filozofii moderni de stânga nu sunt simpli logicieni analizând cu sânge rece fundațiile cunoașterii. Ei sunt implicați puternic emoțional în atacul asupra adevărului și realității. Ei atacă aceste concepte din cauza propriilor nevoi psihologice. Pe de o parte acest atac este un debușeu al ostilității, iar pe de altă parte, în funcție de succesul pe care îl are, satisface dorința de putere. Mai important însă, stângistul urăște știința și raționalitatea pentru că acestea clasifică anumite credințe ca adevărate (precum superior, de succes) și alte credințe ca false (precum inferior, eșuat). Sentimentele de inferioritate ale stângistului sunt atât de adânci încât el nu poate tolera nicio clasificare a unor lucruri drept superioare și de succes și a altora drept inferioare și eșuate. Aceasta justifică de asemenea respingerea de către mulți stângiști a conceptului de boală mentală și a utilității testelor de măsurare a coeficientului de inteligență. Stângiștii se opun explicațiilor genetice a comportamentului sau abilităților umane deoarece astfel de explicații tind să facă anumite persoane să apară superioare sau inferioare altora. Stângiștii preferă să atribuie societății creditul sau vina pentru abilitatea sau lipsa de abilitate a unui individ. Astfel, dacă o persoană este „inferioară”, vina nu este a sa, ci a societății pentru că nu a avut grijă cum trebuie de acel individ.

[19] Stângistul nu este în mod obișnuit genul de persoană pe care sentimentele de inferioritate să-l facă un fanfaron, un egoist, un bătăuș, un lăudăros, un competitor necruțător. O astfel de persoană nu și-a pierdut cu totul încrederea în sine. Are un deficit de încredere în propriile puteri și propria valoare, dar încă poate crede despre sine că are capacitatea de a fi puternic și efortul de a dovedi asta produce comportamentul neplăcut². Stângistul însă a depășit cu mult acest stadiu. Sentimentele sale de inferioritate sunt atât de înrădăcinate în sinea sa încât nu se poate concepe pe sine ca un individ puternic și valoros. De aici provine colectivismul stângistului. El se simte puternic numai ca membru al unei organizații vaste sau al unei mișcări de masă cu care se identifică.

[20] Notați tendința masochistă a tacticilor de stânga. Stângiștii protestează întinzându-se pe asfalt în fața mașinilor, provoacă intenționat poliția și rasiștii pentru a fi abuzați, etc. Aceste tactici pot avea efect în multe dintre cazuri, însă mulți stângiști le folosesc nu ca mijloace de a atinge un scop, ci pentru că ei *preferă* tacticile masochiste. Ura de sine este o trăsătură a stângiștilor.

[21] Stângiștii ar putea pretinde că activismul lor este motivat de compasiune și principii morale, iar principiul moral joacă într-adevăr un rol pentru cei supra-socializați. Însă compasiunea și principiul moral nu pot fi principalele motive pentru activismul de stânga. Ostilitatea este o componentă mult prea proeminentă a comportamentului stângistului; la fel este și dorința de putere. În plus, mare parte din comportamentul stângii nu este calculată rațional pentru a fi benefică celor pe care stângiștii pretind că încearcă să-i ajute. De exemplu, dacă cineva crede că acțiunea afirmativă este benefică pentru persoanele de culoare, are sens să se revendice acțiune afirmativă în termeni ostili sau dogmatici? Evident, ar fi mult mai productivă o abordare diplomatică și conciliatoare care să facă concesii cel puțin verbale și simbolice albilor care cred că acțiunea afirmativă discriminează împotriva lor. Însă activiștii de stânga nu folosesc o asemenea abordare pentru că ea nu ar satisface nevoile lor emoționale. A ajuta persoanele de culoare nu este scopul lor real. În schimb problemele rasiale servesc ca scuză pentru a-și exprima propria ostilitate și nevoia frustrantă de putere. Făcând asta, ei aduc în fapt un deserviciu negrilor pentru că atitudinea ostilă a activiștilor către majoritatea albă intensifică ura rasială.

[22] Dacă societatea noastră nu ar avea deloc probleme sociale, stângiștii vor fi nevoiți să inventeze probleme pentru a-și oferi lor înșiși o scuză pentru a face scandal.

[23] Subliniem că cele de mai sus nu au pretenția de a alcătui o descriere exactă a oricui ar putea fi considerat de stânga. Este numai un indiciu grosier a unei tendințe generale a stângismului.

Suprasocializarea

[24] Psihologii folosesc termenul socializare pentru a desemna procesul prin care copiii sunt antrenați să gândească și să acționeze așa cum necesită societatea. Se spune despre o persoană că este bine socializată dacă ea crede în și respectă codul moral al societății de care aparține și este bine încadrată ca parte funcțională a acelei societăți. Ar părea lipsit de sens să se spună că mulți stângiști sunt suprasocializați, de vreme ce stângistul este perceput ca un rebel. Cu toate acestea, acest punct de vedere poate fi justificat. Mulți stângiști nu sunt atât de rebeli precum par.

[25] Codul moral al societății noastre este atât de exigent încât nimeni nu poate gândi, simți ori acționa într-un mod complet moral. De exemplu, se presupune că nu trebuie să urâm pe nimeni și cu toate acestea aproape fiecare dintre noi urăște pe cineva la un moment dat. Anumiți oameni sunt atât de mult socializați încât încercarea de a gândi, simți sau acționa moral devine o povară imensă pentru ei. Pentru a evita să se simtă vinovați, ei trebuie în continuu să se amăgească pe ei înșiși în ceea ce privește propriile motivații și să găsească explicații morale pentru sentimente și acțiuni care în realitate nu își au originea în moralitate. Folosim termenul „supra-socializat” pentru a descrie astfel de persoane.³

[26] Suprasocializarea poate conduce la încredere redusă în sine, sentiment de neputință, defetism, vină, etc. Unul dintre cele mai importante mijloace prin care societatea noastră socializează copii este de a-i face să se rușineze de comportamentul și exprimarea care sunt contrare așteptărilor societății. Atunci când se întrece măsura sau dacă un anumit copil este susceptibil a avea astfel de sentimente în mod deosebit, el sfârșește prin a-i fi rușine *de sine însuși*. În plus gândirea și comportamentul unei persoane suprasocializate sunt restricționate de așteptările societății mai mult decât acelea a unei persoane ușor socializate. Majoritatea oamenilor se angrenează într-un număr semnificativ de comportamente negative. Ei mint, comit mici furtișaguri, încalcă legile de circulație, se prostesc la serviciu, urăsc pe cineva, spun chestii răutăcioase sau recurg la înșelătorie pentru a lua-o înaintea altcuiva. Persoana suprasocializată nu poate face aceste lucruri; ori, dacă le face,

el generează în sinea lui sentimente de rușine sau ură de sine. Persoana suprasocializată nu poate să experimenteze fără să se simtă vinovat nici măcar gânduri sau sentimente opuse moralității general acceptate; el nu poate să gândească gânduri „necurate”. Iar socializarea nu este legată numai de moralitate; suntem socializați să ne conformăm multor norme de comportament care nu aparțin domeniului moralității. Prin urmare, persoana suprasocializată este ținută într-o lesă psihologică și își petrece viața alergând pe culoarul pe care societatea l-a trasat pentru el. La multe persoane suprasocializate aceasta rezultă într-un sentiment limitare și neputință care poate deveni o încercare severă. Sugerăm că suprasocializarea este una dintre cele mai mari cruzimi la care ființele umane pot supune alte ființe umane.

[27] Argumentăm că un segment foarte important și influențial al stângii moderne este suprasocializat și că suprasocializarea sa are o importanță foarte mare în determinarea direcției stângii moderne. Stângiștii aparținând tipului supra-socializat tind să fie intelectuali sau membrii din partea de sus a clasei mijlocii. Remarcați că intelectualii universitari⁴ constituie segmentul cel mai socializat, dar și aripa cea mai de stânga ale societății.

[28] Stângistul de tipul suprasocializat încearcă să se elibereze de lesa sa psihologică și să-și revendice autonomia prin revoltă. Însă de obicei el nu este suficient de puternic pentru a se revolta împotriva valorilor fundamentale ale societății. Vorbind la modul general, țelurile stângiștilor din ziua de azi *nu* sunt în conflict cu moralitatea acceptată. Din contră, stânga preia un principiu moral acceptat, și-l însușește și apoi acuză partea principală a societății de violarea acelui principiu. Exemple: egalitatea rasială, egalitatea sexelor, ajutorarea săracilor, pacea ca opoziție a războiului, non-violența în general, libertatea de expresie, grija față de animale, fundamental, datoria individului de a servi societății și datoria societății de a avea grijă de individ. Toate acestea au fost pentru mult timp valori adânc înrădăcinate ale societății noastre (sau cel puțin ale claselor mijlocii și înalte⁵). Aceste valori sunt explicit sau implicit exprimate sau insinuat în majoritatea materialelor pe care ni le oferă media oficială și sistemul educațional. Stângiștii, în special cei de tipul suprasocializat, nu se revoltă împotriva acestor

principii, însă își justifică ostilitatea față de societate pretinzând (cu un anumit grad de adevăr) că societatea nu se ridică la înălțimea acestor principii.

[29] Descriem aici o ilustrare a modului în care stângistul suprasocializat își arată atașamentul față de atitudinile convenționale ale societății noastre pretinzând în același timp că se revoltă împotriva ei. Mulți stângiști militează pentru acțiunea afirmativă, pentru promovarea persoanelor de culoare în slujbe de înalt prestigiu, pentru îmbunătățirea nivelului de educație în școlile pentru negri și pentru mai multe fonduri acordate acestor școli; ei privesc modul de viață a „subclasei” negrilor ca pe o rușine socială. Ei vor să integreze omul negru în sistem, să-l transforme într-un om de afaceri, un avocat, un om de știință, exact ca albi din pătura superioară a clasei mijlocii. Stângiștii vor argumenta că a transforma omenii de culoare într-o copie a albilor este ultimul lucru pe care îl vor; în schimb ei vor să păstreze cultura afro-americană. Dar în ce constă această păstrare a culturii afro-americane? Cu greu poate consta în mai mult decât în a mânca mâncare specifică negrilor, a asculta muzica negrilor, a purta îmbrăcăminte în stilul negrilor sau a merge la o biserică sau moschee a negrilor. Cu alte cuvinte poate să se exprime numai în manifestări superficiale. În aspectele esențiale, mulți stângiști de tip suprasocializat vor să îl facă pe omul de culoare conform idealurilor clasei mijlocii albe. Vor să îl facă să studieze subiecte tehnice, să devină un manager sau un om de știință, să își consume viața urcând pe scara statutului social pentru a demonstra că negrii sunt la fel de buni ca albi. Ei vor să-i facă „responsabili” pe tații negri, vor ca bandele de negri să devină non-violente, etc. Însă acestea sunt exact valorile sistemului industrial-tehnologic. Sistemului nu-i pasă ce fel de muzică ascultă o persoană, ce fel de haine poartă și în ce religie crede, atât timp cât acea persoană urmează o școală, are o slujbă respectabilă, urcă pe scara statutului social, este un părinte „responsabil”, este non-violentă și așa mai departe. Efectiv, oricât ar nega asta, stângiștii suprasocializați vor să integreze omul negru în sistem și să-l forțeze să-i adopte valorile.

[30] Cu siguranță nu pretindem că stângiștii, chiar și cei de tip suprasocializat, nu se revoltă *niciodată* împotriva valorilor fundamentale

ale societății noastre. Este clar că aceasta se întâmplă uneori. Unii stângiști suprasocializați au mers până acolo încât să se revolte împotriva celor mai importante principii ale societății moderne prin folosirea violenței fizice. Conform lor înșiși, violența este pentru ei o formă de „eliberare”. Cu alte cuvinte, prin comiterea de violență ei rup constrângerile psihologice cu care au fost învățați. Deoarece ei sunt suprasocializați, au simțit aceste constrângeri mult mai puternic decât alții; de aici nevoia lor de a se elibera de ele. Numai că ei își justifică de obicei revolta în termenii valorilor mainstream. Dacă recurg la violență ei susțin că luptă împotriva rasismului sau ceva asemănător.

[31] Suntem conștienți că se pot ridica multe obiecții schiței în miniatură pe care am făcut-o mai sus psihologiei stângiste. Situația reală este complexă și o descriere completă a ei ar necesita câteva volume asumând că toate informațiile necesare ar fi disponibile. Singura pretenție este că am prezentat foarte aproximativ două dintre cele mai importante tendințe în psihologia stângismului modern.

[32] Problemele stângistului sunt o indicație a problemelor societății noastre ca întreg. Încredere de sine scăzută, tendințe depresive și defetism nu sunt limitate la cei de stânga. Deși ele sunt vizibile în special la cei de stânga, ele sunt larg răspândite în societatea noastră. Iar societatea de azi încearcă să ne socializeze mult mai mult decât orice societate anterioară. Ni se spune de către experți chiar și cum să mâncăm, cum să facem mișcare, cum să facem dragoste, cum să ne creștem copiii și așa mai departe.

Procesul de putere⁶

[33] Ființele umane au o nevoie (probabil bazată pe biologie) de ceva ce vom denumi *procesul de putere*. Acesta este strâns legat de nevoia de putere (care este pe larg recunoscută), dar nu este chiar același lucru. Procesul de putere are patru elemente. Trei cele mai clar definite le denumim țel, efort și atingerea țelului. (Oricine are nevoie să aibă țeluri a căror atingerea necesită efort și are nevoie să succeadă în atingerea a cel puțin câteva din aceste țeluri). Al patrulea element este mai dificil de definit și poate să nu se aplice tuturor. Îl denumim autonomie și îl vom discuta mai târziu (paragrafele 42 – 44).

[34] Să considerăm cazul ipotetic al unui om care poate avea tot ceea ce vrea doar dorindu-și acel lucru. Acel om are puterea, însă el va dezvolta probleme psihologice serioase. La început va avea o grămadă de distracție, însă cu trecerea timpului va deveni extrem de plictisit și demoralizat. Eventual va deveni deprimat clinic. Istoria arată că aristocrațiile tihnite tind să devină decadente. Aceasta nu este adevărat pentru aristocrațiile luptătoare, care trebuie să se zbată pentru a menține puterea. Dar aristocrațiile tihnite, care au tot ce le trebuie și nu trebuie să facă niciun efort devin de obicei plictisite, hedonistice și demoralizate, chiar dacă dețin putere. Această arată că puterea nu este suficientă. Cineva trebuie să aibă și țeluri către obținerea cărora să-și exercite puterea.

[35] Oricine are țeluri; dacă nu altceva, atunci să obțină necesitățile fizice ale traiului: mâncare, apă și orice haine sau adăpost, care sunt necesare având în vedere climatul în care trăiește. Dar aristocratul tihnit obține aceste lucruri fără nici un efort. De aici vine plictiseala și demoralizarea sa.

[36] Neatingerea unor țeluri importante are ca rezultat moartea, dacă țelurile sunt necesitățile fizice, sau frustrare, dacă neatingerea țelurilor nu afectează supraviețuirea. Eșecul constant în a nu atinge țelurile în timpul vieții sfârșește în defetism, încredere de sine scăzută și depresie.

[37] De aceea, pentru a evita probleme psihologice serioase, ființa umană are nevoie de țeluri a căror atingere necesită efort și ea trebuie să aibă o rată rezonabilă de succes în atingerea țelurilor.

Activități surogat.

[38] Însă nu orice aristocrat tihnit devine plictisit și demoralizat. Împăratul Hirohitoⁱⁱⁱ, de exemplu, în loc să se scufunde într-un hedonism decadent, s-a dedicat biologiei marine, domeniu în care a devenit recunoscut. Când oamenii nu au nevoie să se străduiască pentru a obține necesitățile fizice, adesea ei își setează țeluri artificiale. În multe cazuri ei urmează aceste țeluri cu aceeași energie și implicare

ⁱⁱⁱ Împărat al Japoniei între decembrie 1926 și ianuarie 1989. (n.tr.)